

І. Л. Зінченко,

аспірантка кафедри кримінального процесу Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ ВСЕБІЧНОГО, ПОВНОГО І ОБ'ЄКТИВНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ОБСТАВИН СПРАВИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ

У кримінально-процесуальній літературі досить тривалий час ведеться полеміка стосовно принципу всебічного, повного та об'єктивного дослідження обставин справи. Тому вважаємо актуальним дослідити дію цього принципу у кримінальному процесі України, визначити його місце в системі принципів.

Деякі автори виділяють у системі принципів кримінального процесу принцип об'єктивної істини. Але встановлення об'єктивної істини є завданням кримінального процесу України. Вважаємо, що одна і та ж категорія не може одночасно розглядатися як принцип і як завдання кримінального процесу. Тому доцільно говорити саме про принцип всебічного, повного та об'єктивного дослідження обставин справи. Принципи кримінального процесу — це основні правові положення, котрі виражають демократичну та гуманістичну сутність кримінального процесу, визначають побудову всіх його процесуальних форм, стадій та інститутів і направляють кримінально-процесуальну діяльність на дослідження завдань, поставлених державою перед кримінальним судочинством. Справедливо в даному випадку підкреслюється керівний характер принципів та невід'ємний зв'язок між реалізацією принципів і досягненням завдань кримінального судочинства.

У теорії кримінального процесу можливі зустріти спроби необґрунтованого звуження системи принципів кримінального процесу. Так М. Н. Биков, А. В. Кобліков з незрозумілих причин не включають до системи принципів кримінального процесу повне, всебічне та об'єктивне дослідження обставин справи. Цей принцип не знайшов свого законодавчого вираження в Конституції України. Але в якому б законодавчому джерелі не були закріплені принци-

пи, вони впливають із сутності та змісту самої Конституції, зі сформованих у ній загальноправових принципів.

У кримінально-процесуальній літературі існує точка зору, що суд не є суб'єктом, на якого покладається обов'язок всебічного, повного та об'єктивного дослідження всіх обставин справи. Ззначається, що суд, зберігаючи об'єктивність та безсторонність, повинен забезпечувати сторонам обвинувачення і захисту належні умови для об'єктивного, повного і всебічного дослідження обставин справи. Проте не викликає сумнівів, що на суд покладається обов'язок постановлення законного та обґрунтованого рішення у справі. Це можливо тільки на підставі внутрішнього переконання, тобто твердої впевненості в правильності своєї позиції, яке формується виключно на підставі всебічного, повного та об'єктивного дослідження всіх обставин справи.

Отже, можна зробити висновок, що вимога всебічного, повного і об'єктивного дослідження обставин справи є галузевим принципом, який проявляється на всіх стадіях кримінального процесу України, отримав нормативне закріплення в кримінально-процесуальному законодавстві, вимагає розробки механізму його реалізації; порушення його є підставою для зміни або скасування судових рішень.

ББК 67.30
М 33

Упорядники: *А. П. Гетьман, О. В. Петришин*

Матеріали наукових семінарів та «круглих столів», проведених М 33 дених Національної юридичної академією України імені Ярослава Мудрого спільно з Академією правових наук України в рамках Фестивалю науки 15–16 травня 2007 року / Упорядники А. П. Гетьман, О. В. Петришин. Х.: Право, 2007. – 212 с.

ISBN 978-966-458-017-2

До збірника включені тези доповідей та повідомлень учасників наукових семінарів та «круглих столів», проведених Національною юридичною академією України імені Ярослава Мудрого спільно з Академією правових наук України в рамках Фестивалю науки 15–16 травня 2007 року:

«Питання удосконалення законодавства України у сфері боротьби зі злочинністю» («круглий стіл»),

«Теоретико-методологічні засади реформування законодавства про місцеве самоврядування в Україні» («круглий стіл»),

«Проблеми гармонізації вітчизняного законодавства з правом Європейського Союзу» (семінар молодих учених, аспірантів та

Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого наукових та практичних працівників.

Бібліотека

№ 562467

ББК 67.30

ISBN 978-966-458-017-2

© Видавництво «Право», 2007